

Statistikaameti kommentaarid „Turismi tegevuskava 2026–2029“ eelnõule

	Kommentaar	Arvestamine/mittearvestamine
1.	Eelnõu punktis 1 Visiooni ja eesmärgi all on ühe peamise mõõdikuna viidatud Statistikaameti arvutustele tuginevale turismi lisandväärtusele. Juhime tähelepanu, et see näitaja on seotud meie arvamuse punktis 5 kirjeldatud turismi satelliitkonto põhinäitajate avaldamise keerukusega.	Selgitame, et MKM on turismi satelliitkonto põhinäitajate koostamise ja avaldamise meetodiliste ning ressursiliste eeldustega kursis, sh arvestame, et turismi lisandväärtuse näitaja seostub satelliitkonto arendamise ja regulaarse koostamise võimekusega. Juba 2026. aasta I pooles soovime kohtuda Statistikaametiga ning seejärel jätkata järelkohtumistega, kuni jõuame realistliku ajakava ning võimalike ressursi- ja rahastuslahendusteni satelliitkonto põhinäitajate regulaarseks avaldamiseks. Seni kajastame tegevuskava monitoorimisel MKMi strateegiaosakonna koostatud analüüsi tulemusi turismi osakaalu kohta SKPst.
2.	Eelnõu punkti 2.1 all Tegevussammas nr 1: Eesti on aastaringselt atraktiivne turismisihtkoht rõhutame, et äriturismi osakaalu on võimalik edaspidi kuvada, kui majutusettevõtete poolt on selgelt välja toodud eraldi tunnusena reisi eesmärk, mis eeldab vastavat koostööd tellimuse ettevalmistamisel Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega (edaspidi EIS). Turismi hooajalisuse hindamise juures palume kaaluda sõnastust „Kolme suurima ööbimiste arvuga kuu ööbimiste summa osakaal kogu aasta ööbimiste arvust majutusasutustes.“, mis vastab paremini mõõdiku sisule. Siin on seos ka eelnõu punktis Tegevussammas nr 4: Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele all väljundeid toetava 44. tegevusega „Koostöös osapooltega töötame välja	Selgitame: (1) Oleme Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega arutanud reisi eesmärgi andmete edaspidist kogumist ning EIS tegeleb vastava lepingu vormistamisega, et neid andmeid Statistikaametilt tellida. (2) Turismi hooajalisuse mõõdiku sõnastuse osas otsustasime jääda Eesti turismi pika vaate 2025–2035 sõnastuse juurde (pika vaate lisa 14). (3) Tegevuse „Koostöös osapooltega töötame välja lahenduse, kuidas parandada majutusasutuste poolt kogutavate reisieesmärgi andmete täpsust...“ rakendamisel täpsustame koostöös osapooltega, millised muudatused (sh andmeväljade/definitsioonide ja kogumisprotsessi täpsustused) on vajalikud ning kuidas neid rakendada. Väljundmõõdiku „Võrdlusanalüüsis tuvastatud erinevus ärireiisi kajastamise osas enne ja pärast

	lahenduse, kuidas parandada majutusasutuste poolt kogutavate reisieesmärgi andmete täpsust, et äriturismi osakaal kajastuks usaldusväärsemalt turismistatistikas“. Sealjuures palume selgitada, mida on mõeldud sama tegevuse väljundmõõdiku „Võrdlusanalüüsis tuvastatud erinevus ärireisi kajastamise osas enne ja pärast muudatust“ puhul ehk kes ja mida peaks tegema. Juhime tähelepanu, et sellest võib sõltuda ka andmepõhise aruandluse ehk APA taksonoomia ja juba majutuse tarkvaradesse viidud lahendused.	muudatust“ all peame silmas võrdlust ärireisi eesmärgi kajastamise tulemuste kohta enne ja pärast kokkulepitud muudatuste rakendamist; täpse metoodika ja rollijaotuse täpsustamise tegevuse elluviimise käigus.
3.	Eelnõu punktis 2.2 Tegevussammas nr 2: Sujuvad ja mitmekülgsed transpordi- ja digiühendused juhime tähelepanu, et mõõdiku „Sadamate kaudu laevadega (v.a ristluslaevad) välismaalt saabunud ja välismaale lähetatud sõitjate arv“ puhul sõltub andmete edastamine statistilise konfidentsiaalsuse piirangute rakendamise tulemusest. See tähendab, et kui on tegemist ainult kahe majandusüksusega, siis nende andmete avaldamine on seotud vastava nõusoleku saamisega andmete omanikult. Alternatiivne võimalus on kasutada vastavate majandusüksuste avalikke andmeid või Transpordiameti andmekogu EMDE süsteemist. Samas ka viimase lahenduse puhul võivad olla takistuseks majandusüksuselt loa saamine avaldamiseks, vajadus tagada andmete konfidentsiaalsus ja andmete saamise ajastatus.	Täname tähelepanu juhtimise eest. Arvestame, et nimetatud mõõdiku avaldamine võib sõltuda statistilise konfidentsiaalsuse piirangutest. Kui avaldamine ei ole võimalik, kajastame monitooringuraportites mõõdiku piiranguid ning vajadusel anname kvalitatiivse hinnangu sihttaseme saavutamisele.
4.	Eelnõu punktis 2.4 Tegevussammas nr 4: Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele ei ole väljundeid toetava 43. tegevuse „Jätkame turismiettevõtjate aruandluse lihtsustamiseks andmepõhise	Täname ettepanekute eest. Täpsustame tegevuse 43 väljundmõõdikuid ja rollijaotust ning reisiettevõtjate andmeedastuse analüüsi osa tegevuskava rakendamise protsessis, sh fikseerime vajalikud täpsustused tegevuse elluviimise käigus koostöös

	aruandluse lahenduste kasutuselevõtmise soodustamisega, eesmärgiga tagada ressursisäästu kõigile osapooltele ja vähendada ettevõtjatele langevat halduskoormust. Reaalajamajanduse võimaluste arendamine majutusstatistika ja reisisettevõtjate aruandluse esitamise osas” all Statistikaameti hinnangul väljundmõõdikud piisavalt selgelt sõnastatud arvestades tegelikku olukorda ning välja on toomata eri asutuste roll tegevuste elluviimisel (milline asutus on konkreetse tegevusega seotud koos ootustega). Väljundmõõdiku osas teeme ettepaneku sõnastada, et Statistikaamet on loonud võimekuse andmepõhise aruandluse ehk APA raames majutuskohadelt andmete vastuvõtmiseks ja töötlemiseks. Ühtlasi on seos andmete kvaliteedi tõusuga, sest andmed saabuvad otse majandustarkvarast detailsemal kujul ning Statistikaamet arvutab neid näitajateks kokku ühtlasel viisil. Andmete avaldamise kiirus tulevikus võib, aga ei pruugi muutuda APA-st lähtuvalt, kuivõrd tuleb arvestada ka muude asjaoludega. Samuti palume selgitada, kelle ülesanne on analüüsida reisisettevõtjate andmeedastust ning milline on Statistikaameti roll. Lisaks juhime tähelepanu, et once only printsiibi rakendamine APA-s tähendab seda, et tarkvaralahendustes tuleks andmeid kirjeldada üks kord, kuid neid võib edastada korduvalt eri asutustele. Seda näiteks juhul, kui mõni asutus ei saa teisele detailandmeid edastada või kui andmekomplekt on erinev või erineva perioodilisusega. Üldprintsiibina eelkõige registriandmete kasutamine on tavapärane protseduur statistika tegemisel.	asjakohaste osapooltega. Reisisettevõtjate andmeedastuse analüüsi juures märgime täiendavalt, et see on seotud ELis peatselt (2026) vastuvõetavate pakettreisidirektiivi muudatuste ülevõtmisega Eesti õigusse, mille raames on meil plaanis hinnata ka tänases reisisettevõtja aruandluse korras muudatuste tegemise vajadust ja võimalusi.
5.	Eelnõu punktis 2.5 Tegevussammas nr 5: Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor on väljundeid toetava 50.	Täname täpsustuste eest. MKM on kursis, et satelliitkonto põhinäitajate regulaarne avaldamine ja viiteaja

	tegevuse “Tagame turismistatistika satelliitkonto regulaarse koostamise, leides selleks sobiva rahastus- ja koostöömudeli ” juures väljundmöödikuks alates 2027. a Statistikaameti poolt iga-aastase turismi satelliitkonto põhinäitajate avaldamine võrreldes varasema praktikaga lühema viitajaga. Statistikaamet alustas mõned aastad tagasi makromajanduse statistika töövahendi ja metoodika arendust. Selle suuremahulise projekti edukus sõltub piisavatest ressurssidest ning see on eelduseks, et Statistikaamet saaks turismi satelliitkonto metoodiliselt välja arendada ja statistikat tegema hakata. Juhime tähelepanu, et kuivõrd kasutame nimetatud konto olulise sisendina pakkumise ja kasutamise tabeleid, mis avaldatakse hetkel 3-aastase viitajaga, siis alles eeltoodud projekti juurutamise järel saame minna konto praeguse 4-aastaselt viitajalt lühemale perioodile.	lühendamine sõltuvad Statistikaameti makromajanduse töövahendi/metoodika arenduse juurutamisest ning pakkumise ja kasutamise tabelite viiteajast. Tegevuskava eesmärk on liikuda satelliitkonto põhinäitajate regulaarse avaldamise suunas, kuid ajakava täpsustame 2026. aasta jooksul koostöös Statistikaametiga, sh selgitame välja vajalikud ressursid ja võimalikud rahastuslahendused. Tegevuse eest vastutab MKM ning ootame Statistikaametilt sisendit eelduste, realistliku ajagraafiku ja vahe-eesmärkide määratlemisel.
6.	Eelnõu punktis 2.5 Tegevussammas nr 5: Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor on väljundeid toetava 51. tegevusena esitatud “Arendame välja Eesti turismiandmeruumi, mis koondab ja ühendab turismiökosüsteemi andmed sh külastajate liikumismustrite andmed, et võimaldada andmepõhist otsustamist ja innovatsiooni”, mille osas ei ole põhjalikumaid arutelusid veel toimunud. Tegemist on Euroopa Komisjoni tasandil ambitsioonika eesmärgiga, mida nimetatakse “Common European Tourism Data Space” (ETDS). Samas puudub hetkel lõplik teadmine, kes oleks nimetatud projekti juures tehniliseks koordinaatoriks ja milline saab olema rollijaotus. Palume võimalusel seda tegevust täpsemalt selgitada.	Täname kommentaari eest. Oleme teadlikud Euroopa Komisjoni tasandi algatusest „Common European Tourism Data Space (ETDS)“ ning osaleme seotud üritustel. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega tihedas koostöös hakkame juba 2026. aasta alguses mõtlema, kuidas Eesti-sisesed ettevõtmised hakkavad Euroopa Liidu algatust toetama. Rollijaotus ja tehniline koordinaator selguvad EL tasandi raamistikust ja Eesti-sisesest kokkuleppest ning täpsustuvad protsessi käigus.